

ligt i at være ensidig. Men lad os kalde det ensartet; det er jo nemlig det, som ubetinget er blevet Bestræbelsen i Ministeriets Dannelselse og Udfaldet deraf. Nu er Ministeriet blevet ensartet, nu er det saa ensartet, saa der ikke er nogen Grund til at trække Enkeltmand frem deraf og besigtige ham. Vi kunne bruge Konseilspræsidentens Navn — vi kunne saamænd ogsaa bruge Justitsministerens Navn, det er karakteristisk nok til at danne Illustration for Ministeriet, og saa behøve vi ikke andet. Dermed er Karakteren og Stillingen saa absolut given. Det er en anden Stilling end den, som forelaa ved Ministeriets Deuntzers Dannelselse. Da søgte man at gøre Ministeriet saa alsidigt som muligt indenfor Venstrenavnet. Derved opnaaede man ogsaa at faa et bredt Underlag udadtil. Man samlede Rub og Stub, alt, hvad der paa nogen Maade kunde betegnes ved Venstre. Det var der altsammen, det meldte sig af sig selv, det stod der og stod der med en god Villie. Men denne Løsning medførte selvfølgelig en vis Svaghed indadtil, det kan man jo sige sig selv. Det er umuligt, at disse forskellige Afskygninger i den Grad kunne optræde som Enhed med solidarisk Ansvar og Forpligtelse og fælles støt Arbejde, som naar man tager en enkelt Fraktion ud og derpaa bygger det hele. Det er givet. Det er to forskellige Konstruktionsmaader, om jeg saa maa sige, for Ministerier. Hver har sine Fordele, og hver har sine svage Sider. Ministeriet Deuntzer var dannet paa den ene, Ministeriet Christensen er dannet paa den anden Maade. Tiden vil vise, hvilke Betingelser der er de bedste. Det er ifølge min Opfattelse ikke noget absolut Spørgsmaal, om det enes Værdi er større end det andets, jeg nævner kun her ligefrem Kendsgerningerne. For almindelig Forstaaelse udefra er det umuligt at tænke andet, end at dette er de fire Ministres Stilling: denne Uensartethed maa være forbi, nu ville vi koncentrere os, sammentrænge os, nu skal det være et stærkt Ministerium indadtil.

Men samtidig med at sige det, maa man selvfølgelig være sig bevidst, at Grundfladen, hvorpaa det hviler udadtil, bliver mindre, at de Ideer, som kunne samles om de Taburetter, der nu er esatte sammen, kunne ikke blive saa brede, saa udstrakte som dem, der paa anden Maade kunne skaffes til Veje. I den Henseende var selvfølgelig de fire Ministre raadige over Stillingen. Det er jo givet, at saaledes som Stillingen laa for, havde de fire

Ministre Sprængstoffet til at gøre dette, de havde Nøglen, de havde Betingelserne for at lægge Situationen til Rette. De have gjort det, men de have selvfølgelig gjort det paa deres eget Ansvar og komme til at staa til Ansvar derfor med Hensyn til Udviklingen i kommende Tider og kunne ikke smøge det af sig. Det kan ikke lægges andre Steder over, thi det er sikkert, at Ministeriet Deuntzer faldt ikke af virkelig parlamentariske Grunde. Det faldt af Hensigtsmæssighedshensyn, af Betimelighedshensyn blandt deres egne Kammerater i Ministeriet, men en parlamentarisk Dom, hvorefter Ministeriet er gaaet, foreligger ikke.

Nu er, som sagt, Ministeriet ensartet nok, men det er jo saa ogsaa umuligt, at det kan repræsentere alle forskellige Afskygninger paa samme Maade, som Meningen hidtil har været. Jeg synes, det er ret naturligt, at vi anvende Ordet „Afskygninger“, thi alle Partier have jo Afskygninger. Det er ikke alene det store og meget omfattende Parti, Venstrereformpartiet, der har sine Afskygninger. De smaa, bitte Partier, det lille Smule Højre, vi have, have ogsaa deres Afskygninger, og de ere, havde jeg nær sagt, nær ved at være stærkere optrukne og mere kantede end vore, naar det kommer til Stykket. Selv et Parti som Socialdemokraterne har sine Afskygninger, og det har dog mindre Grund dertil. For det første, fordi det i og for sig er mindre, og dernæst sidder det ikke i dette Øjeblik inde med de samme Ansvarsbetingelser. Men Afskygninger finde vi alle Vegne, det er en naturlig Sag, en ærlig Sag, og det er der i og for sig ingen Grund til at dække over. Men, som sagt, det nuværende Ministerium er jo for en Del udgaaet af det gamle Ministerium, hvor den nuværende Konseilspræsident og Justitsminister Tid efter anden have fundet hinanden, ere voksete ind i hinanden, have blandet Blod med hinanden og ere komne i en saadan Forbindelse, at de, om jeg saa maa sige, for Øjeblikket næsten udgøre to siamesiske Tvillinger. Om de kunne opereres fra hinanden en Gang, ved jeg ikke. Det er det absolute Udslag af Udviklingens Gang, at det er kommet til at staa saadan, og det øvrige Ministerium har alle Betingelser for naturligt at gaa ind i denne Forbindelse. At den ærede Landbrugsminister og den ærede nuværende Kultusminister skulde have nogen som helst Tendens til Afbigelse fra den Kombination, som her er sket, er der ingen Rimelighed